

Jihočeská krajina, kdysi nehostinná, močalovitá a plná pralesů, neprostupných bažin a divokých řek, již v raném středověku lákala lidi k osídlování a zvelebování tohoto zvláštního a uchvacujícího koutu českých zemí. Pro české dějiny jsou jižní Čechy velice důležité. Projíždíme-li ještě dnes touto částí země, třeba jako turisté, zaujmou nás nejen krásy zdejší přírody, ale také četné historické památky, jejichž hustota je v tomto koutu České republiky obzvláště velká. Je to totiž kraj spojený s dlouhou tradicí významného rodu Vítkovců, potažmo jejich následovníků: pánů z Rožmberka, pánů z Hradce, pánů z Landštejna, ze Stráže a ze Sezimova Ústí. Předmětem této práce budou však jen dva nejvýznamnější rody, vzniklé z vítkovské linie, a to páni z Hradce a z Rožmberka. Oba tyto významné rody zanechaly v české historii nesmazatelnou stopu.

Abychom mohli lépe pochopit dějiny rodů svázaných s jižními Čechami, musíme připomenout specifické historické problémy této oblasti, které pramení mj. z její polohy na rozhraní Čech a Rakouska, z národnostního složení obyvatelstva, poměru sil mezi pány a poddanými, náboženské problematiky (nanejvýš zajímavý problém zrodu husitského hnutí), nebo hospodářských dějin, jejichž doménou je v tomto kraji zcela nepochybně rozvoj rybníkářství. Všechny tyto otázky jsou důležité, protože se týkají nejen raného novověku, ale i středověku a dokonce i dnešní doby.

(Vzpomeňme např., že díky jihočeské rybníční soustavě neskončily velké povodně v r. 2002 ještě větší katastrofou.)